

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Fakulta tělesné výchovy a sportu

Vývoj a současný stav úpolových systémů ve Středočeském kraji

Bakalářská práce

Vedoucí diplomové práce:

PhDr. Radim Pavelka, Ph.D.

Vypracoval:

Jan Ulrych

Praha, červenec 2015

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem závěrečnou bakalářskou práci zpracoval samostatně a že jsem uvedl všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Kolíně dne:

.....

podpis

Evidenční list

Souhlasím se zapůjčením své bakalářské práce ke studijním účelům. Uživatel svým podpisem stvrzuje, že tuto bakalářskou práci použil ke studiu a prohlašuje, že ji uvede mezi použitými prameny.

Jméno a příjmení: Jan Ulrych

Fakulta / katedra: Fakulta tělesné výchovy a sportu v Praze / Katedra technických a úpolových sportů

Datum vypůjčení:

Podpis:

Poděkování

Děkuji panu PhDr. Radimu Pavelkovi, Ph.D. za odborné vedení a vstřícné konzultace týkající se této bakalářské práce.

Abstrakt

- Název:** Vývoj a současný stav úpolových systémů ve Středočeském kraji
- Cíl:** Popsání úpolů, historie cvičených úpolových systémů (v okresech Kolín, Kutná Hora) na našem území, získání informací o jednotlivých klubech a jejich následné zpracování.
- Metody:** Data potřebná k této práci byla získávána terénním šetřením ve výše zmíněných okresech.
- Výsledky:** Získané informace byly zaznamenávány do standardizovaných anketních dotazníků a výsledky byly následně písemně a graficky zpracovány
- Klíčová slova:** úpolové sporty, bojové sporty, kluby bojových sportů

Abstract

Title: Development and actually situation of combat systems in the Central Region.

Objective: Describing of combats, history of trained combat systems (in the region of Kolín and Kutná Hora) in the Czech Republic, obtaining information about individual clubs and processing them.

Methods: The information for this work were obtained by research in above mentioned districts.

Results: The obtained information were mentioned in standardized questionnaires and the results were writing and graphically presented.

Key words: martial arts, cobat sports, clubs of combat sport.

Obsah

1	Úvod.....	9
2	Definice úpolů.....	10
2.1	Slovo úpoly	10
3	Historie úpolových sportů.....	11
3.1	Ve světě	11
3.2	Historie v českých zemích do roku 1918	13
3.3	Historie v českých zemích od roku 1918 do 1989	14
3.4	Historie v českých zemích od roku 1989	15
3.5	Historie cvičených úpolových systémů (v okresech Kolín, Kutná Hora) na našem území.....	15
3.5.1	Judo.....	15
3.5.2	Taekwondo.....	16
3.5.3	Thaibox (muay thai).....	16
3.5.4	Karate.....	17
3.5.5	Krav maga.....	18
3.5.6	Kickbox.....	18
3.5.7	Jiu jitsu.....	19
3.5.8	Tai chi.....	19
3.5.9	Aikido	20
3.5.10	Grappling	20
3.6	Česká unie bojových umění	20
4	Dělení úpolů.....	22
4.1	Průpravné úpoly	22
4.2	Úpolové sporty	23
4.3	Sebeobrana	23
5	Cíl práce, úkoly práce a vědecké otázky.....	25
5.1	Cíl práce	25
5.2	Úkoly práce	25
5.3	Vědecké otázky	25
6	Metodika práce	26
7	Výsledky	28
7.1	Okres Kolín - charakteristika	28
7.1.1	Krav maga academy Kolín	29
7.1.2	Full Moon Gym Kolín	29
7.1.3	Škola 1000 hadů.....	30
7.1.4	Kickbox - sebeobrana Kolín	30
7.1.5	Sportovní klub sambo Kolín - Judo TJ START Kolín	31
7.1.6	Sportovní klub sambo Kolín	32
7.1.7	Judo ZŠ Týnec nad Labem	32
7.1.8	Škola Taekwondo ITF Silla	33
7.1.9	Klub korejských bojových umění Taehan, o.s.	33
7.1.10	Klub korejských bojových umění Taehan, o.s.	34
7.1.11	Ju jitsu Kolín	34
7.1.12	Karate TJ Sokol Kolín	35
7.1.13	Sebeobrana Český Brod.....	35

7.2	Shrnutí	36
7.3	Okres Kutná Hora - charakteristika.....	36
7.3.1	Karate VAKADO Kutná Hora	37
7.3.2	Přípravka Karate dojo Vrdy	37
7.3.3	Grappling Kaňk.....	38
7.3.4	SK Valdmans Gym.....	38
7.3.5	Aikido Shinsetsu dojo	39
7.3.6	Judo Čáslav ZŠ Sadova.....	39
7.4	Shrnutí	40
7.5	Diskuze.....	40
8	Závěr	45
9	Seznam použité literatury a zdrojů	46
9.1	Literatura	46

1 Úvod

Vypracování bakalářské práce s tématem úpolových sportů jsem si vybral, protože již 5. rokem provozuji bojové umění jiu jitsu, ke kterému jsem o 2 roky později přidal bojový sport judo a MMA (Mixed Martial Arts). Mé zájmy a vztah se nevztahují jen k těmto konkrétním bojovým sportům, ale všeobecně k bojovým sportům jako takovým a proto i mě samotného zajímá, jaký vývoj prodělávají bojové sporty v České republice a jaké popularity se dostává jednotlivým bojovým sportům a klubům, které tyto sporty provozují. U sportů jako jsou například: fotbal, hokej, volejbal apod. získáme informace o oddílech, členech atd. velice jednoduše. Je to vlivem jejich zakořeněné popularity a historickým vývojem v České republice. U úpolových sportů je získávání dat velice omezeno. Je to především tím, že některé kluby nebývají mnohdy registrovány a informace o jejich členské základně jsou tedy nedostupné. Samozřejmě že bojové sporty jako jsou judo, karate, taekwondo apod. mají své organizace, ze kterých se dá vycházet, ale informace o menších klubech z nich nezískáme. Dalším důvodem je i skutečnost, že databáze jednotlivých úpolových sportů nebývají dostatečně aktualizovány a proto jsou informace mnohdy zkreslené a nepřesné.

Mou práci jsem si rozdělil na dva úseky. V prvním úseku se budu zabývat definicí úpolů, historií úpolových systémů v českých zemích. Tato část je jen teoretická. Ve druhém úseku mé práce se budu zabývat úpolovými sporty ve městech Kolín a Kutná Hora. Tento úsek bude vycházet z mého terénního šetření a získaných dat v jednotlivých klubech. Součástí tohoto úseku jsou tabulky se získanými daty jako název klubu, město, ve kterém je klub provozován, počet cvičenců a jiné. Uvedu zde i některé grafy zabývající se poměrem jednotlivých bojových sportů mezi sebou či poměrem mezi pohlavími.

2 Definice úpolů

Definic úpolů je mnoho. Avšak podstatu tohoto výrazu nalezneme ve všech definicích stejnou - jde především o fyzické překonání soupeře a zvítězit nad ním.

Zde uvádím příklad definic od různých autorů.

„Úpoly jsou pohybové aktivity zacílené na kontaktní fyzické překonání partnera. Do úpolů zařazujeme i specifická cvičení, které jsou přímou průpravou na kontaktní překonání partnera.“ (Reguli, 2005, s. 7)

„Úpoly sú telesné cvičenia, ktorými sa v bezprostrednom kontakte so súperom usilujeme prekonať jeho fyzický odpor a zvíťaziť nad ním. Táto činnosť sa uskutočňuje v obojstrannom kontakte, bez alebo prostredníctvom náčinia – zbrane.“ (Ďurech, 2000, s. 5)

Úpoly významně přispívají k rozvoji svalové síly (ve spojení s pohybovou obratností), charakterových vlastností (sebedůvěra, odvaha, sebeovládání, cílevědomost), vlastností podmíněných silou vůle (houževnatost, vytrvalost, odolnost), schopnosti pohotové reaktivnosti (postřeh, rychlé rozhodování, iniciativa). Prostřednictvím úpolů dochází ke zvyšování tělesné výkonnosti a také k rozvoji funkčních možností organismu. Můžeme tedy říci, že úpoly přispívají k celkové zdatnosti a k utužení zdraví (Koubek M. 2013).

2.1 Slovo úpoly

Slovo *úpoly* je pro neerudovanou veřejnost téměř neznámé nebo jen těžko zařaditelné slovo. Většina lidí řadí úpoly chybně do kategorie anatomických výrazů označujících *úpony*, případně zařadí slovo do kategorie sportovních výrazů – většinou ve spojitosti se slovem zápas. Ani ve slovnících není slovo úpoly zcela přesně zapsáno. Většina synonym pro dané slovo zní tělocvičný prvek, přetah, zápas (Macek P. 2011).

3 Historie úpolových sportů

3.1 Ve světě

Lov, boj, zápasení, rituály, války. Ve všech těchto zmíněných i jiných činnostech nalezneme úpolovou aktivitu. Celý vývoj lidstva po celém světě je prostoupen boji mezi jednotlivci (zápas) i boji mezi skupinami (války, bitvy). K obstarání potravy a především ochrany svého života a území používal již pravěký člověk různé způsoby boje a sebeobranu (Weinman, 2005).

V Evropě, první zapsanou zmínkou o boji, přesněji o zápasu, můžeme nalézt ve starověkém Řecku, což dokládá soška nalezená v sumerském chrámu z let přibližně 2700 – 2600 př. n. l. Řekové pěstovali zápas ve starověkém Řecku zprvu jako druh zábavy a také projevy mužné síly. S postupným vývojem dalších technik se stanovila první pravidla a z každodenního cvičení se stává soutěžní sport, což dokládají 18. Olympijské hry v 8. století př. n. l., kde se zápas objevil. O tom, že byl zápas mezi lidmi oblíbený, svědčí nálezy různé keramiky a mincí, kde jsou vyobrazeny techniky boje nebo přímo momenty boje.

Mezi 6.-4. stol. př. n. l. byla armáda Sparty považována za nejsilnější armádu své doby. Výcvik jednotlivce probíhal od 6-7 let, kdy byl chlapec odebrán rodině a zařazen do výcviku, mimo bojových tréninků bylo dbáno i na základní vzdělání. Od 12 let se náročnost výcviku stupňovala, až ve 20 letech byli plnohodnotnými válečníky a stali se součástí spartánské armády. Kromě zápasu, který ovládali, uměli výborně používat svůj oštěp, krátký meč a štít. Až do 4. století př. n. l. úspěšně v bitvách vyhrávali. Sparta byla známá svým drsným výcvikem jednotlivce, ale výtečné výsledky byly nesporné.

Mezitím v Římě zápas provozují především gladiátoři, kteří pro své přežití po ztrátě zbraní používají velmi hrubé způsoby kontaktního boje.

Již zmiňované osmnácté Olympijské hry se konaly v roce 708 př. n. l. a soutěžilo se zde ve dvou formách zápasu (katopalé a orthopalé). Postupem času se do olympijského programu zařadil i box (688 př. n. l.) a pankration (648 př. n. l.), kde bylo povoleno téměř vše. Na novodobých olympijských hrách nalezneme box, taekwondo (viz. níže), judo (viz. níže), a zápas. Tyto bojové olympijské sporty zastupují jednotlivé styly, jako jsou hody a boj na zemi

(judo, zápas), kopy (taekwondo) a údery (box). Jejich různorodost dělá Olympiádu po bojové stránce atraktivnější a tudíž přitažlivější.

Mekkou bojových sportů a umění je Asijský kontinent. V Asii (nejvíce Indie, Čína, Japonsko, Thajsko a Korea) o něco později než v Evropě s příchodem buddhismu se okolo let 300 - 600 n. l. objevují základy starých asijských bojových umění a sportů. Mezi tyto umění a sporty patří například karate, judo, jiu jitsu, muay thai, taekwondo, kung fu a mnoho dalších.

Do čínského chrámu Šao-lin přicestoval z Indie Bodhidharma vyučovat zdejší mnichy Buddhismus, zprvu duchovně, posléze i fyzickým tréninkem. Celé cvičení byla sestava cviků a technik, která měla původně sloužit k posílení vnitřní i vnější síly mnichů, čili to bylo bráno jako meditační a zdravotní cvičení. Díky tomuto posilujícímu cvičení šaolinští mniši nejen že zlepšovali svůj zdravotní stav a odolnost, ale také se jim dostalo větší fyzické síly. Zakomponovali toto cvičení do bojového umění a vznikly tak velmi silné techniky bojového tréninku. Fyzické zdokonalování obsahovalo například boj holýma rukama, který sloužil v prvotní fázi jen k lepšímu pochopení funkčnosti lidského těla, později i na ochranu Šaolinského chrámu. Kromě tohoto bojového tréninku sledovali dále mniši i techniky boje pěti zvířat – tygra, leoparda, hada, draka a jeřába, z nichž nadále vznikly styly kung-fu pěti zvířat. Z šaolinských mnichů se časem stali nejlepší mistři bojových umění.

O století později vzniká bojové umění jiu jitsu, jehož vývoj trval přes 2000 let a navazuje na starodávné zápasové umění sumai.

S příchodem střelných zbraní se bojová umění odsouvají do pozadí, avšak znovu na konci 19. stol. se se založením boxu a šermu jako bojového sportu znovu dostávají na povrch. Vyčleňují se nové směry bojových umění a sportů. Díky obchodu mezi USA, Čínou a Japonskem se rozšiřuje popularita úpolů i na západě.

Všechny kontinenty a země mají svá bojová umění, jejichž počet je velice objemný a skýtá přes tisíc stylů. Jen z bojové umění jiu jitsu se postupem času vytvořilo okolo sedmi set stylů, podle klanů, účelů apod. (př. ninjitsu, yavara, taijutsu, vajutsu, torite, kogusoku, kempo aj.).

3.2 Historie v českých zemích do roku 1918

Všude na světě, na každém kontinentu a v každé kultuře najdeme nějaký bojový nebo úpolový systém. Jejich historie sahá ať už staletí nebo jen pár let zpět do historie těchto zemí. Ne jinak je tomu i v českých zemích. Historie úpolů na našem území sahá až ke starým slovanským předkům, kteří přicestovali na naše území mezi 6. a 7. stol. n. l. Tyto kmeny neměly žádné organizované armády nebo vojska. Jejich iniciativa byla soustředěna do jednotlivých partyzánských přepadů, které nebyly tak náročné na počet aktérů v daných situacích. Tento způsob boje vyžadoval dobrou fyzickou připravenost, a proto v jejich tělesné přípravě zaujímaly hlavní místo bojová cvičení, jako pěstní boj jednotlivců či dokonce skupin, a zápas (Perútka, 1980).

Dalším podstatným krokem ve vývoji v úpolových systémech bylo období evropského, především vrcholného středověku a v něm vzniklém feudalismu (11.-14. stol. n. l.). Ve feudálním systému byla podstatou hierarchie, ve které byl základem lenní pán a vazal (blíže popsáno ve „Feudální společnost, Marc Bloh, 2010“). V tomto období se začalo úpolové cvičení týkat jen vyšších vrstev. Dokladem nám může být středověká rytířská výchova, týkající se pouze urozených jedinců a zahrnující 7 rytířských ctností (septem probitates), kam patřily i lukostřelba (sagitare), zápas (caestibus) a šerm (certare) (Horák J., 2011). Na rytířskou výchovu později navazovaly bojové kluby, které většinou vznikly na výuku jednotlivých bojových umění. Například již v roce 1659 byla založena v Praze česká stavovská šermírna (Reguli, Ďurech, Vít, 2007).

Velmi podstatnou érou ve vývoji úpolových činností se stal rok 1862, ve kterém doktor Miroslav Tyrš založil organizaci Sokol a později roku 1871 zavedl název úpoly. Sokolská soustava zahrnovala systematickou výuku úpolů ve výchově cvičenců. Do této doby nebyly úpoly chápány jako sport, ale jen jako bojová příprava. Po založení organizace Sokola začaly vznikat různé organizace a spolky s úpolovou aktivitou jako například Boxerská tělocvična Fridolína Hoyera (1869), Český šermířský klub (1886) aj. Mezi lety 1907-1910 se na našem území začaly objevovat první známky tréninku juda zásluhou Dr. Františka Smotlachy (mykolog a zakladatel českého vysokoškolského sportu), který toto japonské bojové umění dovezl k nám a který toto bojové umění u nás začal pod tehdejší záštitou jiu jitsu trénovat.

3.3 Historie v českých zemích od roku 1918 do 1989

Rok po vzniku Československé republiky, tj. 1919, se úpoly dostaly i do Vysokoškolského sportu Praha, kde se tehdy začalo vyučovat jiu jitsu v pravidelných kurzech (v letech 1922-1926 i v armádním výcviku), spolu s boxem a řeckořímským zápasem.

Protože byly úpoly, a s nimi spojená odvětví, chápány jako silové sporty, byli jejich protagonisté nazýváni silovými sportovci, nebo také těžkými atlety a cvičili se v těžkoatletických klubech (Horák J., 2011)

Před 2. světovou válkou a během 2. světové války upadala veškerá sportovní éra. Úpoly na rozdíl od ostatních sportů se dostaly ale do popředí a jejich potřeba a podpora vzrostla. Ke cvičení úpolů přispěl také zákon o branné povinnosti (viz zákon 184/1937 Sb.), který reagoval na zvyšující se hrozbu fašismu a podvědomě, ale i reálně přispěl k zdokonalování úpolů. Během druhé světové války se úpoly dále rozvíjely. Cvičení bylo centralizováno, řízeno protektorátními orgány a vyzdvižováno propagandou (Reguli, Ďurech, Vít, 2007). Je třeba zmínit, že i když úpolová cvičení unikla perzekuci, mnozí naši špičkoví sportovci byli deportováni nebo emigrovali a bojovali v odboji (Reguli, 2005).

Jak před válkou, během války, tak i po válce byly úpoly velice ovlivňovány režimem a proto jejich podpora a propaganda přetrvala. Vedlo se jim oproti jiným sportům podstatně lépe, a proto jejich úroveň klesala pouze politickými a centralizačními vlivy.

V období po válce až do převratu roku 1989 se u nás začalo z asijských bojových umění více či úplně od začátku rozvíjet judo (od roku 1910), karate (1962, Na karate se hledělo jako na imperialistický výcvik žoldáckých jednotek (Česká unie bojových umění, 2012) a taekwondo (1987).

3.4 Historie v českých zemích od roku 1989

Po listopadové revoluci roku 1989, která měla za následek otevření bran celého světa, k nám začaly proudit úpolové systémy z celého světa a začaly se u nás trénovat a dále rozvíjet. Příkladem toho lze uvést japonské aikidó, kendó, jihoamerická capoeira, thajský box, americký kickbox, korejské taekwondo a jiné (Reguli, 2005).

Po otevření pomyslných bran celému světu i nám samotným, k nám do ČSR a později do ČR začali cestovat zahraniční trenéři, se kterými se zde pořádaly semináře pro zlepšení kvality úpolových systémů. Samotní občané naší země mohli navštěvovat, některé ze zahraničních kurzů, které za totalitní vlády nebylo možné absolvovat a tak dovézt nové poznatky z cvičení a technik do naší země. Toto vzájemné navštěvování mělo za následek velké zlepšení úrovně úpolových sportů a objevování např. dosud neznámých technik. Dalším podstatným aspektem ve vývoji úpolů na našem území byl vznik několika asociací, které zaštiťovaly jednotlivé nebo více úpolových systémů. Český svaz Full-Contactu v roce 1992, Česká Muay-Thai asociace také v roce 1992, Český svaz Judo v roce 1993, Česká federace Aikidó 1. 1. 1993, Česká asociace Aikidó 11. 12. 1993, Český svaz Karate roku 1995 a Bohemia Aikikai roku 1997 (Horák, 2011). Podstatným rokem byl rok 1994, kdy vznikla ČUBU (Česká unie bojových umění).

3.5 Historie cvičených úpolových systémů (v okresech Kolín, Kutná Hora) na našem území

3.5.1 *Judo*

Počátky juda v České republice se datují už mezi roky 1907-1910, kdy Dr. František Smotlacha (mykolog a zakladatel českého vysokoškolského sportu) vyučoval Judo pod tehdejší záštitou jiu jitsu, které do ČR dovezl právě samotný Dr. Smotlacha. V roce 1919 byl zahájen první organizovaný výcvik jiu jitsu na vysokých školách a o rok později tj. 1920 i v Armádě České republiky. V roce 1930 zavedl Vysokoškolský sport výuku jiu jitsu na Karlově univerzitě, která se později začala věnovat judu i karate. Zakladatel juda Jigora Kano navštívil Českou republiku poprvé v roce 1933 a v tomto roce také vzniká první oficiální oddíl Judo v ČR. V roce 1993 vzniká Český svaz juda jako jediná organizace, pod kterou

spadá rovněž i jiu jitsu.

3.5.2 *Taekwondo*

V České republice můžeme nalézt jak ITF, tak i WTF taekwondo, které se v ČR objevily v různém roce, avšak v krátkém časovém úseku po sobě.

ITF se v České republice cvičí od roku 1987. V tomto roce dva cvičenci Miroslav Galbač a Petr Vácha zakládají první klub taekwondo v ČR – TJ Pedagog, ve spolupráci s jugoslávskými mistry. V témže roce na podzim se v Praze objevuje mistr a nositel 5. danu Hwang Ho-yong, aby zde předvedl a nadále rozvíjel techniky tohoto směru. Hwang je také jediný, kdo může v ČR zvyšovat technické stupně. Dalším krokem v rozkvětu ITF u nás je první oficiálně pořádaný seminář na UK FTVS vedený mistrem a zakladatelem Čchoe Hong Hiem v roce 1994.

Taekwondo WTF v ČR můžeme nalézt od roku 1990, kdy korejský mistr Park Soon Nam, držitel 8. danu, předvedl v Třeboni první ukázkou tohoto směru u nás. Následně byl založen první oddíl v Praze. V roce 1991 zakládají svěřenci pana Brava první oficiální oddíl v Brně a taekwondo se dostává dalšího rozmachu. Nejdůležitějším rokem pro Taekwondo WTF v České republice je datum 12. 9. 1992, kdy byl založen Český svaz Taekwondo a rok 1995 kdy se stal členem World Taekwondo federation (WTF). Později vzniká název Český svaz Taekwondo WTF, jehož členská základna skýtala na 4432 členů (Hybrant, Hulínský, 2006).

Zájemci o boj se zbraní mohou také od roku 2008, ve kterém vznikla Česká asociace jihokorejských bojových umění (ČAJBU), cvičit bojové umění mugisul.

3.5.3 *Thaibox (muay thai)*

Počátky thajského bojového umění – muay thai se v ČR datují na rok 1990. V tomto roce se hrstka nadšenců z různých bojových sportů, které jejich dosavadní trénování mnohdy neuspokojovalo, začali pod vedením Petra Macháčka scházet a trénovat podle článků, či fotografií z různých časopisů a knížek, které se specializovaly na bojové sporty, či podle videokazet nebo se snažili vycházet z drobných zkušeností z Německa.

Pro nebývalý zájem se Petr Macháček pokusil kontaktovat zástupce oficiální světové organizace EMTA, prezidenta německého svazu muay thai a IKBF (světová Kickoboxing

asociace) pana Deflefa Turnau. Po dohodě navštívil Macháček trénink v Německu a při tomto trénování v místní tělocvičně získal nejdříve instruktorskou licenci thajského boxu a kickboxingu a pověření k založení pobočky EMTA-IKBF (Pavelka, Stich, 2012).

V roce 1991 vzniká první oficiální československá škola muay thai. Petr Macháček se snaží své nadšení sdílet s širokou veřejností a k tomu mu pomáhá i zápasník Jan Vávra. Tito dva bojovníci se zasloužili o rozvoj tohoto exotického sportu u nás. Po založení školy muay thai v Praze a uspořádání pár seminářů následovalo založení škol v Chebu, Karlových Varech, Hradci Králové aj.

V současné době v české republice zaštiťují thajský box tři organizace. První z nich je C.M.T.A. (Česká muay-thai asociace), která má jako jediná vazby na zahraniční asociace a je sdružena pod ČSTV. Je pod ní 22 klubů z České republiky a průběžně se během roku utkávají v amatérské lize. Dále C.M.T.F. (Česká muay-thai federace) a Č.S.T.B. (Český svaz thajského boxu).

3.5.4 Karate

Určitým prvopočátkem karate u nás mohlo být používání některých prvků karate při kurzech sebeobrany trenéry jiu-jitsu Špičkou, Novákem a M. Veselým. Jako další možnost vzniku karate u nás bychom mohli označit rok 1962, kdy došlo k založení Subkomise pro přidružené sporty (sebeobrana, aikido apod.) při Ústředí sekci juda. Ve stejném roce začal první kurz karate v Československu. Nerozvíjelo se ovšem karate jako takové, ale spíše jen některé prvky, které pomohly ke vzniku stylu monosignální sebeobrany (dnes Alogodos). V tomto kurzu se objevují také František a Miloslav Kolářové, kteří vedou v roce 1966 své vlastní kurzy karate, a můžeme je považovat za zakladatele karate u nás.

Díky tomu, že v karate najdeme mnoho stylů, tak zde nenajdeme jednu zastřešující organizaci, ale mnoho různých. Nyní v České republice můžeme najít například nejpočetnější Český svaz karate a zastřešuje nepopulárnější moderní sportovní karate. Dále zde najdeme Českou unii bojových sportů, která pod sebou zaštiťuje několik organizací např. Český svaz JKA, Český svaz karate Goju-ryu apod.). Proto díky tomuto nesjednocení karate pod jednu organizaci nenajdeme tento bojový sport ve výčtu olympijských sportů.

3.5.5 *Krav maga*

Bojové umění krav maga můžeme na našem území neoficiálně datovat k roku 2003. V tomto roce do České republiky začali být zváni instruktoři z různých zemí a pořádaly se semináře pro veřejnost. Z veřejnosti se po následujících pět let vyšplhali do popředí Michal Otipka, jeho bratr a Dušan Vavrečka, kteří úspěšně absolvovali kurzy v Polsku a poté i přímo v Praze. Zkoušky k dosažení instruktorské listiny prodělali u tehdejšího předsedy IKMF a učence samotného Imiho Lichtenfelda Eyala Yanilova. Po tomto úspěšném absolvování mohli uskutečnit otevření první oficiální pobočky Mezinárodní KRAV MAGA federace (IKMF) a později i výuku pro veřejnost.

V dnešní době můžeme v České republice nalézt přes 20 klubů (Kolín, Plzeň Praha 3x aj.) a kolem 30 kvalifikovaných instruktorů, kteří rozvíjí tento sebeobraný systém boje a těší se velké oblibě na našem území.

3.5.6 *Kickbox*

V roce 1992 v České republice vzniká ČSFu (Český svaz fullcontactu), který byl v jeho počátcích spojen s Českým svazem karate. V rámci ČSKe tvořil samostatnou frakci a jako jeho zakladatele můžeme považovat K. Strnada, T. Grubera, S. Svobodu a D. Vičíka. Tito čtyři zakladatelé se i po založení ČSFu věnovali rozvoji kickboxu v České republice a napomohli k jeho popularizaci.

V témže roce jako ČSFu (1992) vzniklá spolu s touto organizací také Česká asociace amatérského kickboxu (český zástupce I.A.K.S.A.), Česká asociace kickboxu (W.K.A.) a Česká asociace thajského boxu. Tento rok byl také významný účastí závodníků (Hardovský, Holíček aj.) startující na turnaji Vienna Open 92 pod hlavičkou ČSFu.

ČSFu a W.K.A. se na jaře roku 1995 spojily a vytvořili tak novou strukturu Českého svazu fullcontactu, která velice přispěla k rozvoji kickboxu v České republice.

V současné době nalezneme pod záštitou ČSFu okolo 120 klubů a skoro 6000 členů a můžeme navštívit turnaje, které každoročně pořádá (MČR ve fullcontactu, lowkick, CZECH Open aj.)

3.5.7 *Jiu jitsu*

Historie jiu jitsu v České republice sahá do začátku 20. století. Konkrétně se jedná o rok 1910, kdy se objevovaly příležitostné tréninky jiu jitsu. V tomto roce byl také tento sebeobraný systém zařazen v rámci Vysokoškolského sportu Praha (VŠSP) jako úpolový sport a vyučoval se spolu s boxem a řeckořímským zápasem. Mezi velká jména v počátcích jiu jitsu lze zařadit mistry M. Tůmu, K. Zrůbka, F. Šímu, B. Krákoru nebo V. Lorenze. K rozvoji jiu jitsu u nás napomohlo i zařazení do vojenské tělovýchovy a výcvik jiu jitsu mezi lety 1922-1926. Později (1930) se v České republice začaly pořádat samostatné a pravidelné kurzy pro vysokoškoláky v tělocvičně Marathon v Praze a učení se mohlo opírat i o první příručky sebeobrany od českých autorů jako například F. Šímu, B. Krákoru, F. Smotlachu, K. Zrůbka a další. Dokonce v letech 1933 a 1936 navštívil Československo zakladatel juda, profesor Jigoro Kano, přičemž v roce 1936 byl založen Československý svaz jiu jitsu (Březina, Koritenský, 1990).

3.5.8 *Tai chi*

Čínské bojové umění tai chi se na území České republiky dostalo po revoluci roku 1989. Po tomto roce se otevřely nové možnosti cestování do ciziny a tak i možnost navštívit tzv. „dálný východ“. V prvotní fázi zde nebyla mnohdy potřebná úroveň kvality cvičení, ale vzhledem k neznámosti umění a dobrému samo vysvětlování si tohoto bojového umění se začalo postupně cvičit. První místo v České republice, kde bylo možné tai chi cvičit bylo roku 1990 České centrum čínských cvičení (dnes České centrum tradičních čínských cvičení), které založil Ing. Jan Turneber. Jak říká Petr Čáslava, trenér kolínské Školy 1000 hadů, který Ing. Turnebera zná osobně a cvičil pod ním: „*Turneber byl na týdenním kurzu v Číně a pak začal vyučovat*“. Kvalita proto nebyla dostačující. Postupem času se kvalita zlepšovala důsledkem návštěv jiných učitelů a stále trvající snahou se toto bojové umění naučit. Dnes v České republice nalezneme mnoho stylů tohoto bojového umění jako např. Yang, Chen, Wu dang aj.

3.5.9 *Aikido*

Historie Aikida v ČR sahá do 70. let, kdy se pod vedením PhDr. Ivana Fojtíka začala skupina z FTVS UK učit toto bojové umění. Dále se aikido cvičilo v judistickém oddíle TJ Sokol pod vedením Vladimíra Lorenze. Zlomem v rozvoji byla návštěva pana Veneriho z Itálie roku 1986. Pan Veneri postupně Českou republiku navštěvoval i nadále a proto koncem 80. let mohlo proběhnout první technické přezkušování a udělení technických stupňů. První organizace v ČR, která měla snahu o pozvednutí kvality aikido u nás, byla roku 1990 Československá Aikikai. Dále zde roku 1991 vznikla Česká federace aikido (ČFAI) o což se zasloužil pan Daniel Vaillant. Roku 1993 byla v České republice založena Česká asociace aikido (ČAA), která je členem Evropské (EAF) a Mezinárodní (IAF) aikido federace (Pavelka, Stich, 2012)

3.5.10 *Grappling*

Grappling je vnímán, jako samostatná soutěžní disciplína od roku 2006 kdy vznikla organizace FILA (International Federation of Associated Wrestling Styles) zastřešující tento úpolový systém. V České republice začali tento systém cvičit nadšenci Judo a Jiu jitsu, kteří chtěli zkusit boj bez Gi a přiblížit boj realitě. Z grapplarů se postupem času stávali skvělí MMA zápasníci jako např. Karlos Vemola, Jiří Procházka aj. V roce 2014 se v ČR konalo vůbec první mistrovství ČR a SR v ADCC (Abu Dhabi Combat Club - jedna z Grapplingových organizací) a grappling je stále více na vzestupu.

3.6 **Česká unie bojových umění**

Česká unie bojových umění (ČUBU), pod kterou spadá 22 sportovních svazů či organizací vznikla roku 1994. V tomto roce byla provedena registrace stanov této organizace, a tudíž mohla být oficiálně uznanou. ČUBU byla založena třemi členy národních svazů, funkcionáři a členy jiných svazů (Slavomír Svoboda, Ing. Karel Strnad a Ing. Ondřej Musil) pro zajišťování finančních prostředků a administrativních agend (Česká unie bojových umění, 2012).

Stejný rok jako je vznik ČUBU, je rok první valné hromady. Čtyři zakládající členové

(Český svaz karate, Český svaz full-contactu, Český svaz kung fu a Shi Kon Budokai ČR) této valné hromady si zvolili členy výkonného výboru a další členy. Postupem času se k unii připojily i další svazy a organizace. Např. Český svaz karate JKA (1995), Český svaz Kendó (1999), Český svaz Sumo (2002) aj. (Česká unie bojových umění, 2012).

V současné době je v ČUBU evidováno více jak 42000 členů.

4 Dělení úpolů

Úpoly mají hierarchicky uspořádanou systematiku, která je rozdělena do tří skupin (průpravné úpoly, úpolové sporty, sebeobrana) (Reguli, 2005). V těchto třech skupinách je obsah rozdělen od nejjednodušších elementárních prvků až po ty nejtěžší a nejsložitější. Každá skupina hierarchicky nadřazená je průpravou pro skupinu, která je další v pořadí úpolové systematiky. Průpravné úpoly, jejichž obsahem jsou nejjednodušší činnosti provádějící se v kontaktu s jedním či více protivníky mají za úkol připravit jedince pro úroveň úpolových sportů. Úpolové sporty jsou obsahově nejpočetnější částí systematiky úpolů, která zahrnuje jednotlivé systémy. Třetí úroveň je sebeobrana. Pod tímto pojmem rozumíme činnosti nezbytné v obraně podle příslušných právních, etických, společenských a jiných norem (Koubek M, 2013).

4.1 Průpravné úpoly

Příprava, průprava pro veškerou činnost je nejzákladnějším předpokladem pro následující cvičení a zdokonalování dané činnosti. Jinak tomu není ani u úpolů, kde tato část je velice podstatnou. V této části systematiky je důležité brát v potaz věk jedince a dále pro jaký úpolový systém je průprava koncipována.

Například pro děti do 12-13 let bychom neměli zařazovat plnokontaktní úderové techniky, protože do této doby není u konce úplná osifikace všech zápěstních kostí a mohlo by dojít k jejich poškození (Čihák R., 2011).

Obecně bereme v potaz všeobecný rozvoj jedince. Ve všech průpravách by neměla chybět výuka pádů. Osvojení této dovednosti nám částečně zajistí lepší prevenci proti úrazu při cvičení a částečně i v běžném životě. Průpravné cvičení můžeme provádět jako jednotlivci nebo ve skupinách. Příkladem cvičení ve skupinách mohou být různé úpolové hry.

Průpravná část je charakteristická pro cvičení jednotlivce. Je zde ale i cvičení ve skupinách (viz výše) nácvik se sparing partnerem. V této části (základní úpolová technika), která je první ze dvou, není cíl zvítězit nad soupeřem, ale naučit se techniku v základním provedení a později zdokonalit tuto techniku. Nenajdeme zde často tvrdý odpor partnera. Je to část, kdy partner je poddajný a dovolí cvičenci uskutečnit danou techniku i s drobnými chybami, které se postupem času odstraňují. Pod základní průpravné techniky řadíme: úpolové polohy (postoje, kleky, lehy apod.), přechody, pohyby paží, pohyby nohou, obraty těla, přemístění, navázání kontaktu, zvedání, nošení a spouštění živého břemene a pády. V

druhé části (základní úpoly) je na rozdíl od první části, výše zmíněné, možný i určitý soutěžní charakter. V této fázi rozlišujeme cvičení na přetahy, přetlaky a odpory.

4.2 Úpolové sporty

Úpolových sportů jako takových je celá řada. muay thai, judo, taekwondo, karate, kickbox, brazilian jiu jitsu a spousta takovýchto systémů tvoří samostatnou část v systematice úpolů. Jednotlivé sporty nevznikly na jednom místě, v tentýž čas se stejným pojmenováním. Jejich vývoj byl odlišný jak v časovém rozmezí, tak i zemí vzniku. Název jednotlivých bojových sportů vznikl také postupným vývojem. Kupříkladu názvu „*Kickbox*“ předcházelo pojmenování „*Karate - boxing*“.

Jednotlivé bojové sporty jsou různé, avšak jejich podobnost s jinými systémy nelze opomenout. Takovýmto příkladem může být například Judo. Tento bojový sport byl základem pro vznik brazilian jiu jitsu, které převzalo především techniky boje na zemi a dále je rozvíjelo. Takovýchto systémů, které se liší názvem a určitými technikami je mnoho a proto je také podstatné dělení podle zaměření, cíle. Tento způsob nám bojové sporty rozdělí do tří skupin: soutěžní, sebeobrané a komplexně rozvíjející. Soutěžní úpoly jsou charakteristické svým zaměřením na nejvyšší výkon a účastí na soutěžích s jasnými pravidly. Jako příklad soutěžních úpolových systémů můžeme zmínit box, MMA (Mixed martial arts), BJJ (Brazilian Jiu Jitsu) apod. Druhé sebeobrané úpoly jsou v podstatě bojové sporty, které lze aplikovat do běžného života pro potřebu sebeobrany (rozlišujeme sebeobranu a sebeochranu viz níže). Takovýmto příkladem je např. jiu jitsu, krav maga, musado aj. Poslední částí tohoto dělení jsou úpoly komplexně rozvíjející, které rozvíjí duchovní, tělesnou a sociální stránku lidského těla a mysli. Jednodušší je ovšem rozdělení úpolů na soutěžní a nesoutěžní.

Úpolové sporty lze rozdělit i na sporty se zbraní, beze zbraně nebo smíšené, neboli rozdělení podle technických prostředků. Příkladem úpolových sportů se zbraní je kendó, beze zbraně BJJ a smíšených Kickbox, box.

4.3 Sebeobrana

Sebeobrana je boj v případě, kdy nám hrozí od útočníka bezprostřední ohrožení na zdraví či dokonce na životě. Obránce může použít hrubé násilí i dokonce sebeobrané prostředky.

V České republice jsou tři paragrafy, které upravují nutnou obranu (§ 13 trest. zák.), krajní nouzi (§ 14 trest. zák.) a oprávněné použití zbraně (§ 15 trest. zák.). Tyto paragrafy a problematika jsou blíže popsány v trestním zákoníku, kterým se tato práce blíže nezabývá.

5 Cíl práce, úkoly práce a vědecké otázky

5.1 Cíl práce

Hlavním cílem této empiricko-teoretické práce je zjistit a analyzovat stav úpolových systémů ve Středočeském kraji. Konkrétně budou sbíraná data pocházet z okresu Kolín a Kutná Hora. Analyzována budou hlavně data o druzích úpolových systémů, jejich počtu a o členské základně. Vedlejším cílem je popsat úpoly, jejich vznik na českém území a jejich dělení.

5.2 Úkoly práce

Úkoly práce jsem rozdělil na dvě části. První část se věnovala teoretické části této práce. Tato část řešila sběr dat z různých informačních zdrojů, popsání získaných informací vlastními slovy nebo jejich citování.

Druhá část se věnovala praktické stránce této práce. Tento úsek práce rozděluji dále na úsek A a úsek B. Úsek A se věnuje kontaktování jednotlivých klubů a poté se věnuje sběru dat pomocí předkládaného standardizovaného anketního dotazníku, vzor dotazníku (příloha č. 1). Druhý úsek B se věnuje vyhodnocování získaných dat ze standardizovaného anketního dotazníku. Analyzují se zde například druhy úpolových systémů, jejich členská základna a celkový počet úpolových systémů v okrese Kolín a Kutná Hora.

5.3 Vědecké otázky

1. Předpokládáme menší početnost žen cvičících úpolové sporty, jelikož silové kontaktní překonávání soupeře není mezi ženami tolik populární.
2. Předpokládáme největší počet dětí cvičících judo, jelikož v současné době je judo nejpopulárnější všestranně rozvíjející bojový sport pro děti.

6 Metodika práce

Do celorepublikového výzkumu, který započal na Fakultě sportovních studií na Masarykově univerzitě v Brně, se zapojila i Fakulta tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy v Praze. Tento výzkum provádí sběr informací a dat o všech úpolových systémech vykonávající činnost na území České republiky (práce jsou zpracovávány podle jednotlivých okresů, zatím jsou zpracovány například okresy Třebíč, Blansko, Hodonín aj.), mapuje hlavně množství úpolových systémů, jejich druh (Judo, Aikido, Karate apod.) a jejich členskou základnu (počet dětí, mládeže a dospělých, přičemž každá kategorie je ještě rozdělena podle pohlaví). V této práci sledované úpolové systémy se nacházejí v okrese Kolín a Kutná Hora. Bližší informace o jednotlivých okresech, množství a druhu systémů se dočtete v kapitole 7 Výsledky a v přílohách.

V Kolíně byly dané kluby navštíveny vždy v závěru jejich tréninkové jednotky a byly jim předloženy informace o tomto výzkumu. Poté dostaly standardizovaný anketní dotazník k vyplnění. Většina trenérů z těchto klubů byli ochotní a vyplnili ho, tudíž sběr dat v této oblasti probíhal bez problémů. Do klubů v celém okrese Kolín, nebol-li vzdálenějších od Kolína byli oslovováni trenéři nejprve e-mailem, ve kterém byla vysvětlena problematika tohoto výzkumu, do přílohy byl přidán standardizovaný anketní dotazník, a když neodpovídali, kontaktování proběhlo telefonicky a byla dohodnuta schůzka pro vyplnění dotazníku. Opět byla komunikace bez větších problémů.

Dotazník byl použit od Reguliho a Víta z roku 2009, viz Příloha č. 1. Jde o standardizovaný anketní dotazník, ve kterém je 18 otázek. Otázky jsou jak otevřené, kde se mohl dotyčný člověk rozepsat dle libosti, tak uzavřené, kde mu byly nabídnuty odpovědi, z nichž musel zvolit jednu nebo i více možností. V úvodu nalezneme otázky na název a místo klubu (obec i prostory, kde trénují), kterým úpolovým systémem se zabývají a jaká je právní forma oddílu. Dále jsou pokládány podrobnější dotazy prověřující charakteristiku úpolového systému, zaměření a členské složení oddílu. Nechybí zde ani dotaz na datum založení klubu. V závěru dotazníku jsou dotazy zaměřeny na aktuálního trenéra, jeho jméno a kvalifikaci, popřípadě do jakých národních a nadnárodních organizací klub spadá. Poslední dvě otázky jsou webová stránka daného klubu, a kdo do dotazníku přispěl svými odpověďmi.

V okrese Kutná Hora sběr probíhal pozměněnou formou až na dotazník, který byl samozřejmě stejný. Jelikož oddíly byly ve větší vzdálenosti a získávání dat bylo jak časově tak i finančně náročné, byly kluby, respektive jejich pověřené osoby, na které byl získán

kontakt, kontaktování nejprve emailem. V tomto e-mailu byl popsán daný výzkum, dále byli požádáni o spolupráci a byl přiložen dotazník s vyjádřením vedoucího bakalářské práce PhDr. Radima Pavelky PhD. Jestliže neodpovídaly, byly kontaktování emailovou formou ještě jednou. Poté následovalo telefonické kontaktování. Respondenti byly požádány o osobní schůzku nebo o vyplnění a zaslání dotazníku zpět e-mail řešitele. Po telefonické nebo e-mailové domluvě byla 85% dotazníková návratnost, ale čekací lhůta k jejich získání se pohybovala od jedné hodiny po dvacet pět dní. Některé oddíly se nepodařilo kontaktovat ani jedním výše zmíněným způsobem (nikde neměly uveřejněný žádný kontakt, informace byly získány z jiných klubů), a proto po zdoluhavém zjišťování času jejich tréninkových jednotek byly osobně kontaktovány. V tomto případě vycházeli všichni vstříc, ačkoliv jejich přístup nebyl moc přívětivý.

Všechny údaje zapsané v dotaznících byly po shromáždění informací zaneseny do tabulky vytvořené v programu Microsoft Excel. Tato tabulka obsahovala otázky z dotazníku, jako jsou: název oddílu, obec/část obce, datum založení oddílu, příslušnost k domácí organizaci, příslušnost k jiné (zahraniční) organizaci, jména zahraničních učitelů, kde se oddíl nachází, vztah k cvičebním prostorám, úpolový systém, stručnou charakteristiku úpolového systému, zaměření oddílu, datum záznamu, právní formu oddílu, počet členů oddílu, hlavní trenéry oddílu a jejich kvalifikace, pomocné trenéry oddílu a jejich kvalifikace, adresu oddílu a internetovou stránku klubu (*viz Přílohy*). Následně byly vybrané informace graficky zpracovány do XY grafu (rovněž v programu Microsoft Excel) a přiloženy k mé práci jako přílohy.

7 Výsledky

7.1 Okres Kolín - charakteristika

Město Kolín bylo založeno v polovině 13. stol Přemyslem Otakarem II. První písemnou zmínkou o městě je listina z 8. září 1261. Město, rozlohou neveliké, bylo založeno s pravidelnou šachovnicovou uliční sítí a velkým obdélníkovým náměstím – tržištěm (Městské informační centrum Kolín, 2015).

Okres Kolín leží ve východní části Středočeského kraje. Jeho protáhlý tvar je důvodem toho, že sousedí s pěti různými okresy. Těmito okresy jsou: Praha-Východ, Nymburk, Královehradecký, Pardubický a Kutnohorský (Český statistický úřad, 2014).

Okres lze charakterizovat jako průmyslově-zemědělský. Je zde řada větších i menších podniků, které zahrnují různorodou škálu výrobků. Zásadní změnou ekonomiky okresu je však vybudování průmyslové zóny Kolín – Ovčáry s dominující továrnou TPCA s.r.o., na výrobu osobních automobilů, které dováží do všech koutů země. (Český statistický úřad, 2014).

Tento okres se řadí svou rozlohou a hustotou zalidnění na 8. místo ve Středočeském kraji. V jeho rozloze, která činí 846,22 km², se nachází celkově 89 obcí (z toho 6 měst a 3 městysy). Celkový počet obyvatel činí v okrese Kolín 98 125 v poměru 48,85% žen proti 51,15% mužů. Průměrný věk je zde 40,5 let, který je vzhledem k celkovému průměrnému věku celé České republiky opravdový průměr. Celkově se v ČR dožívají ženy déle než muži a jinak tomu není ani v okrese Kolín.

Ačkoliv okres Kolín nepatří mezi turisticky nejpřitažlivější, nachází se na jeho území řada míst, která uspokojí i náročné obdivovatele přírodních krás a historických památek. Na území okresu zasahují 2 národní přírodní rezervace – Libický luh, Kněžičky. NPR Libický luh je největším souvislým komplexem úvalového lužního lesa v Čechách (Český statistický úřad, 2014).

Tabulka č. 1: Vybrané demografické údaje okresu Kolín

Rozloha	846,22 km ²
Počet obcí	89
Počet obyvatel	98125
Procentuální zastoupení mužů	51,15%
Procentuální zastoupení žen	48,85%

7.1.1 Krav maga academy Kolín

Krav maga je izraelský sebeobránný systém, který využívá kromě vlastního těla i různých nástrojů (židle, hůl...) k ubránění svého života a zdraví. Tento sebeobránný systém se svým radikálním řešením konfliktních situací řadí mezi ty agresivnější sebeobránné systémy.

Oddíl Krav maga Kolín spadá v České republice pod organizaci Bezpečí pro všechny a pod Krav maga global v zahraničním měřítku. Existence kolínské odnože nymburské krav magy je datována od roku 2012 a navštěvuje ho pravidelně 12 členů, přičemž celkový počet členů čítá 16 a z toho jsou 3 ženy. Tréninky probíhají na 6. Základní škole v Kolíně pod vedením Michaela Šafaříka, jehož technické ohodnocení je civilní instruktor Graduate 4. Tento mladý instruktor je pomocník Jana Černého civilního instruktora, Kids, Law - Enforcement stupně Expert 1. Tréninky v tomto klubu se konají dvakrát týdně.

7.1.2 Full Moon Gym Kolín

Muay thai nebo také thajský box je thajské bojové umění, ve kterém se využívá plného kontaktu při úderech a kopech. Díky tomuto principu se jedná o jedno z nejtvrdějších bojových umění. Původně se zápasy konaly převážně na tržištích a později začaly vznikat specializované stadiony a zápas se přesunul do klasického ringu (Pavelka, Stich, 2012).

Kolínský Full Moon Gym je klub, který spadá v České republice pod organizaci C.

M.T. A. (Česká muay thai asociation), přičemž k zahraničním organizacím žádný vztah nemá. Tento klub provozuje jen výše zmíněný thaibox. Tento bojový sport se v tomto klubu provozuje jen jako zájmová činnost. Dříve zde trénovali zápasníci (Jiří Jamečný, Radek Čermák nebo Tomáš Lahoda), kteří se účastnili různých soutěží. Dnes v tomto gymu figurují jako trenéři. Jamečný a Čermák mají licenci B, zatímco Tomáš Lahoda je velmi zkušeným borcem v ringu, avšak zkušenosti předává bez trenérské licence. Cvičících, kteří zde cvičí je celkem 17 a z toho dvě ženy. Nenalezneme zde žádné děti a to kvůli tvrdosti tohoto bojového sportu. Všichni vykonávají činnost zájmově.

Full Moon Gym byl založen v roce 2002 a jeho činnost byla ovlivňována nejvíce prostorami v roce 2013. V tomto roce ukončil svou činnost pro nezaopatření prostorami. O rok později nacházejí funkcionáři prostory pod jednou kolínskou školkou a činnost byla znovu obnovena.

7.1.3 Škola 1000 hadů

Tai chi chuan je čínské bojové umění, jehož podstata je především ve cvičení ducha a vnitřní síly. Toto bojové umění má mnoho stylů například styl kudlanky nábožné nebo tygra. Ačkoliv se v tomto bojovém umění cvičí především vnitřní síla některé styly, jako například zmíněný styl kudlanky nábožné, jsou velmi tvrdé.

Škola 1000 hadů byla založena v roce 2000 Peterem Čáslavou. Tento muž žil určitou dobu v Číně, ve které studoval právě ono tai chi chuan. Jeho kvalifikace není určena žádnou licenci, ale 20 letou praxí a studii tohoto bojového umění. Jeho zkušenosti předává zhruba 21 cvičencům, kteří jsou ve složení 10 mužů a 11 žen. „*Nejsou zde žádné děti a to proto, že pro malé děti je to dost otravná a nudná činnost a jelikož ještě nezvládají pochopit podstatu tai chi*“ tvrdí samotný Petr Čáslava.

Tento bojový klub má spojitost v České republice s organizací Thai mantis centrum pod vedením sifu (mistr) Georgem Huskem.

7.1.4 Kickbox - sebeobrana Kolín

Kickbox je bojový sport, který se vyvinul směsicí technik karate a boxu, se využívají k porážení soupeře právě ony kopy a údery. Boj se odehrává v postoji a tudíž boj na

zemi není povolen. Pravidla dále rozvádí, zda-li je dovoleno použití loktů, kolen či klinče.

Slovo kickbox je používáno také pro řadu jiných bojových umění jako jsou savate – francouzský kickbox, adithada – indický kickbox aj.

Tento klub, který nese název Kickbox a sebeobrana, je jeden z těch neoficiálních klubů, který tvoří parta nadšenců, jenž se chtěli nějakým způsobem naučit bránit. Nadšenci z tohoto oddílů se schází pravidelně už od roku 2014. Nenajdeme však zde žádného hlavního trenéra. Parta lidí, která se zde schází je tvořena pěti mužskými členy. Z toho co jsem zjistil při vyzpovídání jedné pověřené osoby, tak zde najdeme jednoho, kdo umí grappling a MMA, druhý taekwondo a kickbox a třetí krav magu. Náplň tréninků je proto velmi pestrá. Jednou trénují boj v postoji, podruhé boj na zemi, někdy si jen jdou vyzkoušet něco nového co jeden z nich objeví. Jak je ale zmíněno ve vyplněném dotazníku, tréninky jsou zde zaměřovány na sebeobranu. Umět se ubránit. Dva stejné styly zde nenajdeme.

V tomto odíle je možnost i cvičení capoiery. Toto bojové umění vzniklo v Brazílii a je to spojení hudby, gymnastiky a bojových prvků. Tyto tréninky jsou však zřídka a jen po domluvě s určitou osobou a proto to nemůžeme považovat za samostatnou cvičební jednotku.

7.1.5 Sportovní klub sambo Kolín - Judo TJ START Kolín

Toto bojové umění, které v překladu znamená jemná cesta, má své kořeny ve starém Japonsku a je nedílnou součástí tohoto ostrova (zařazení povinné výuky na školách). Jeho principem je překonání soupeře fyzickou silou pomocí techniky a taktiky (Pavelka, Stich 2012). Od roku 1964 je judo olympijským sportem a díky tomuto zařazení na Olympiádu se mu dostalo celosvětové popularity a rozmachu.

Oddíl Judo v Kolíně navštěvuji sám osobně již 4 rokem. Proto mi sběr dat z tohoto oddílu nečinil větší problém. Dotazník jsem dal vyplnit zakladateli tohoto oddílu panu Josefu Musilovi, který má třídu II. z juda a třídu I. ze samba a bývalého policejního instruktora. Trenérská základna v oddíle je nemalá. Nalezneme zde 8 trenérů, kteří mezi sebou spolupracují a střídají se ve vedení tréninků, kvůli soukromé pracovní vytíženosti. Trenéry jsou zde např. Břetislav Olexa, Miloslav Škarvada, Martin Novotný aj.

Klub byl založen roku 2001 výše zmíněným Josefem Musilem. Dříve byl tento klub veden jako školní oddíl 3. ZŠ. Můžeme říct, že judo ve městě Kolín se potýká s poměrně

velkou oblibou. V tomto celku se nacházejí členové od dětí věku 6 let až po dospělé, kde nejstaršímu členovi je 51 roků. Ačkoliv je tento oddíl podceňován a mnohdy zavrhován, nachází se zde závodní celek, který podává stabilní výkony i na celorepublikových závodech, jako je kupříkladu mistrovství České republiky, a vyšlo z tohoto klubu i mnoho nynějších úspěšných závodníků. I přes všechny úspěchy a rozmach, který judo v Kolíně prodělalo v posledních letech, přičemž v roce 2006 bylo na pokraji ukončení svého působení, jsou zde dnes vychováváni pořád vrcholoví reprezentanti jako např. Aneta Holečková, která reprezentovala v květnu 2015 na turnaji v Budapešti.

7.1.6 Sportovní klub sambo Kolín

Výše zmíněný oddíl od letošního roku má ve svém programu též tréninky reálné sebeobranu pod vedením trenéra a zakladatele klubu Josefa Musila. Tyto tréninky jsou pro veřejnost, ale nalezneme zde i členy navštěvující oddíl Judo. Počet členů se zde pohybuje na 12 lidech, kteří se průběžně střídají v návštěvnosti cvičebních jednotek a proto na jednotlivých trénincích uvidíme cvičit v průměru 8 lidí. Cvičební jednotky navštěvují dospělí a především muži. Ženy zde mají také své zastoupení, ale na tréninky dochází ze 4 skoro vždy 2, někdy 1.

7.1.7 Judo ZŠ Týnec nad Labem

Oddíl juda v Týnci nad Labem byl založen roku 2012 a v České republice spadá pod Český svaz Judo. Má příslušnost i k zahraničním organizacím a to k European Judo Union a International Judo Federation. Jeho činnost je provozována od září po červen, jelikož jeho výuka se řídí řádem základní školy v tomto městě. Tento klub se zaměřuje jak na komplexní rozvoj, tak i na sebeobranu a soutěžení. Hlavním trenérem je Martin Drugda, trenér 3. třídy a jeho asistent je Ivan Martinec, který bez kvalifikace. Tito dva trenéři učí 32 cvičenců, z nichž 28 nalezneme v kategorii dětí, 1 v mládežnické kategorii a 3 v kategorii dospělých.

7.1.8 Škola Taekwondo ITF Silla

Taekwondo je korejské bojové umění vytvořeno prvotně pro vojenské účely a později používané pro civilní potřeby. Název taekwondo je složeninou slov *tae*, které znamená chodidlo; dále *kwon*, které značí pěst a poslední je *do* – cesta (Pavelka, Stich 2012). Zakladatelem taekwonda je generálmajor Čchoe Hong Hi. Taekwondo je děleno na WTF (World Taekwondo Federation) a ITF (International Taekwondo federation), které se liší ve svém zaměření.

Škola Taekwonda v Kolíně byla založena v roce 2005 a je jedna ze dvou taekwondo škol v tomto městě. V tomto klubu se vyučuje taekwondo ITF a jeho členská základna je velice velká. Nalezneme zde 85 členů, z toho 45 dětí, 6 členů v mládežnické kategorii a 34 v kategorii dospělých. Zaměření oddílu je na všeobecný rozvoj, avšak nalezneme zde i několik reprezentantů jako např. Jan Radina a Michal Vavřinec, o jejichž trénink se zaslouhuje Radka Heydušková držitelka 5. danu a 1. trenérské třídy.

Tento klub v České republice spadá pod Český svaz taekwonda ITF a pod zahraniční organizaci ITF.

7.1.9 Klub korejských bojových umění Taehan, o.s.

Bojové umění **taekwondo se dělí na čtyři větší podskupiny**, kde se procvičované techniky od sebe navzájem liší. Tyto skupiny jsou: tyorugi (zápas), poomsae (souborná cvičení), kyokpa (přerážecí techniky), hosinsul (sebeobrana). Při kterémkoli cvičení v taekwondo, ať je to kyorugi, poomsae, kyokpa či hosinsul, je zapotřebí nejenom fyzická a duševní síla, ale především pevná vůle, schopnost koncentrace, psychická vyrovnanost, trpělivost a nutnost dodržovat již výše uvedená morální pravidla. Díky veliké oblíbenosti taekwondo WTF se kyorugi - zápas dokonce v roce 2000 stal jednou z disciplín na letních olympijských hrách (TAE HAN DO JANG 2008).

Klub korejských bojových umění Taehan, o.s. byl založen v roce 2008 a jsou zde vyučovány všechny výše zmíněné podskupiny. Tento klub je druhý ze zástupců taekwonda ve městě Kolín a vzhledem k tomu, že je pod federací WTF tak je konkurent výše zmíněné Školy

Taekwonda ITF Silla. Zaměření oddílu je jak výkonnostní a soutěžní, tak se zaměřuje na sebeobranu a všeobecný rozvoj. Cvičení těchto aktivit probíhá dvakrát týdně pod vedením buďto hlavního trenéra oddílu a trenéra reprezentace Lee Young Jae, držitele 7. danu nebo dvou asistentů Daniela Tokara (3. dan) a Jitky Poláčkové (2. dan). Vzhledem k pozdějšímu datu založení, tak oproti oddílu ITF má menší počet cvičenců. Jeho cvičební kapitál tvoří 50 cvičenců z toho 21 dětí, 18 v mládežnické kategorii a 11 v kategorii dospělých. Z celkového počtu navštěvujících hodiny je 22 žen a 28 mužů, tudíž rozdíl mezi pohlavím zde není nijak závratný.

7.1.10 Klub korejských bojových umění Taehan, o.s.

Tento klub nabízí zájemcům o korejská bojová umění též bojový systém mugisul - boj se zbraní. Oddíl vyučuje bongsul - boj s dřevěnou tyčí, nunchaku, a komdo - boj s mečem. Tyto tréninky probíhají 2 týdne po trénincích taekwonda. Trénérem tohoto systému je Lee Youn Jae, který je zmíněn ve výše napsaném popisu. Počet cvičících je zde znatelně nižší oproti taekwondou. Tyto hodiny navštěvují 3 děti, 3 cvičenci v mládežnické kategorii a 5 dospělých.

7.1.11 Ju jitsu Kolín

Ju jitsu je japonské bojové umění, které prodělalo složitý vývoj trvající přes 2000 let. Název tohoto bojového umění je možno psát mnoha způsoby např. ju jitsu, jiu jitsu nebo ju jitsu. Tato variabilita je z důvodu samotného překladu, který se k nám dostal z Japonska. „Ju“ je možno přeložit jako jemnost, přizpůsobivost, ústupnost, měkkost nebo poddajnost. „Justu“ překládáme jako umění, cesta boje nebo vojenská cesta.

Klub Ju jitsu Kolín byl založen oficiálně roku 2013. Tomuto založení předcházelo mnoho let tréninků v neoficiální formě. V tomto klubu se vyučuje bojový sport jiu jitsu fighting. Tento bojový styl je založen na úderech, kopech, hodech a boji na zemi bez úderů. Je to taková velmi lehká forma MMA. Členská základna klubu skýtá 50 členů z čehož 7 jich je v kategorii dětí, 14 v mládežnické kategorii a 29 v kategorii dospělých. Činnost oddílu se zabývá komplexním rozvojem, avšak vrcholostní ambice a úspěchy zde nalezneme taktéž. Hlavním trenérem je Martin Heller, který má druhou třídu sebeobrany. Pomocnými trenéry je Jan Kovalczuk a Lukáš Kopecký. Jan Kovalczuk má trenérskou MMA licenci 2. třídy, kterou

jsi dodělával na pravidelných kurzech UK FTVS.

7.1.12 Karate TJ Sokol Kolín

Karate (přesněji *karatedó*) je jedním z nejstarších a nejkompexnějších bojových umění. Je to bojové umění beze zbraně o čemž vypovídá i překlad názvu karatedó (Kara – *prázdný*, te – *ruka*, do – *cesta*) „*cesta prázdné ruky*“. Tento bojový systém vyžaduje náročný trénink, rozvíjí tělesnou obratnost a fyzickou sílu, navíc s důrazem na duchovní a mentální růst osobnosti (Pavelka, Stich 2012)

Tento klub karate v Kolíně byl založen roku 2013. Je to odnož nymburského oddílu, který pro velký zájem expandoval do města Kolín. Oddíl trénuje dvakrát týdně pod vedením Bc. Petra Polívky a Ing. Zdeňka Dvořáka v sokolovně Kolín. V Karate TJ Sokol Kolín nalezneme 28 cvičenců, z toho 24 cvičenců v dětské kategorii, 2 cvičence v kategorii mládeže a 2 v kategorii dospělých. Klub se stále rozrůstá a chlubí se poměrně velkou oblibou.

7.1.13 Sebeobrana Český Brod

Cvičený úpolový systém v Českém brodě si trenér tohoto oddílu přizpůsobil podle vlastních potřeb a své svěřence učí jednoduché formy sebeobrany a jejich aplikace.

Oddíl sebeobrany v Českém Brodě funguje od roku 2011 a jeho činnost se zaměřuje na sebeobranu, zájmovou činnost a komplexní seberozvoj. Tento klub koná svou činnost v rámci cvičení pořádaných místní sokolovnou, a proto spadá pod Českou obec sokolskou. Počet členů se zde pohybuje mezi 30-40 a trénují jedenkrát týdně, vždy následně po sobě.

7.2 Shrnutí

Tabulka č. 2: Celkový počet cvičenců v okrese Kolín (Od oddílu Judo Velim nebyly získány požadované informace).

Úpolový systém	Počet klubů	Počet členů	Muži	Ženy
Judo	2	125	80	45
Thaibox	1	17	17	-
Krav maga	1	16	13	3
Karate	1	21	20	8
Jiu jitsu	1	50	42	8
Taekwondo ITF; WTF	2	85;61	51;35	34;26
Kickbox-sbeobrana	1	5	5	-
Tai chi	1	21	11	10
Sebeobrana	2	39	30	9
Celkem	12	447	304	143

7.3 Okres Kutná Hora - charakteristika

Historie Kutné Hory je spjata se stříbrnou rudou, která se nacházela a nachází na dnešním území tohoto města. Ve 13. století, kdy se rozvíjelo peněžní hospodářství. Kolem dolů se vytvářely osady, které daly později základ celému městu.

Okres Kutná Hora je okrajovým okresem Středočeského kraje. Jeho poloha je mezi okresy Kolín a Praha-východ, Benešov, Havlíčkův Brod z kraje Vysočina, Pardubice a Chrudim z Pardubického kraje (Český statistický úřad, 2014).

Svou územní rozlohou 917 km² se řadí na 4. místo Středočeského kraje, avšak hustotou zalidnění je považováno za nejméně zalidněný okres v tomto kraji.. V jeho kompetenci je 88 obcí, z toho jsou 4 města (Kutná Hora, Čáslav, Uhlířské Janovice, Zruč nad Sázavou) a 6 jich je ustanovených jako městys.

Na Kutnohorsku se nachází mnoho kulturních památek historické hodnoty. Historické jádro města Kutné Hory je např. v Seznamu světového přírodního a kulturního dědictví UNESCO. Jádro této památkové rezervace tvoří stavební celek vyšlý z gotického středověku. Kutná Hora a celkově celý okres prodělal od svého založení velký rozkvět. Ve středověku jeho role byla velmi výrazná, ale postupem let jeho význam ztlačil. Dnes je město

turistickou lokalitou, jejíž význam má celostátní úroveň (Český statistický úřad, 2014).

Tabulka č. 3: *Vybrané demografické údaje okresu Kutná Hora.*

Rozloha	917 km ²
Počet obcí	88
Počet obyvatel	74244
Procentuální zastoupení mužů	50,66%
Procentuální zastoupení žen	49,34%

7.3.1 Karate VAKADO Kutná Hora

Karate (přesněji *karatedó*) je jedním z nejstarších a nejkompexnějších bojových umění. Je to bojové umění beze zbraně o čemž vypovídá i překlad názvu karatedó (Kara – *prázdný*, te – *ruka*, do – *cesta*) „*cesta prázdné ruky*“. Tento bojový systém vyžaduje náročný trénink, rozvíjí tělesnou obratnost a fyzickou sílu, navíc s důrazem na duchovní a mentální růst osobnosti (Pavelka, Stich 2012).

Oddíl Karate VAKADO, který sídlí v Kutné Hoře, byl založen roku 1990 a bez přestávek funguje dodnes a je členem Českého svazu karate. Jeho činnost zasahovala také do města Čáslav, ale zde nebyla tak velká základna a proto byli cvičenci přestěhováni právě do Kutné Hory. V tomto klubu jedinci cvičí jak pro svůj komplexní růst, tak i pro použití v sebeobraně a soutěžní účely. Hlavním trenérem je Ing. Jan Vališ, 2Dan Shotokan, trenér karate 1. třídy. Ing. Vališ trénuje 40 cvičenců. Z toho, jak sám napsal, je 75% mládeže a zbytek dospělých.

7.3.2 Přípravka Karate dojo Vrды

Oddíl Přípravka Karate dojo Vrды byl založen roku 2012. „*Hlavním principem oddílu je seznámit děti s disciplínou, a aby se „vyřádili“ v tělocvičně. Rozcvička, běhání, protahování, postupně cvičit rychlost pružnost, ohebnost, cvičení ve dvojicích, cvičení s*

míčem a posilování zábavnou formou. V plánu jsou i nějaké soutěže v tělocvičně formou opičí dráhy, cviky s náradím atd. Cvičíme různé techniky, postoje, údery a kopy. Cvičí se zde i ve dvojicích, kde si vše zkouší proti sobě." říká hlavní trenérka vrdeckého karate Pavla Samková, trenérka 3. třídy.

Tento klub má 30 členů dětského věku (do 14 let) z toho je 16 chlapců a 14 dívek. Jejich činnost se zabývá všeobecným rozvojem a postupně a v malém množství se zde děti učí také základy sebeobrany.

7.3.3 Grappling Kaňk

Grappling je moderní úpolová disciplína, ve které jsou kombinovány techniky různých bojových sportů. Povoleny jsou techniky hodů, držení, páčení a škrcení. Snahou je pomocí tzv. „submission“ technik (technika nutící soupeře vzdát zápas) zvítězit nad protivníkem. Grappling je v současnosti vnímán jako samostatná sportovní disciplína a nedílná součást MMA (Smíšená bojová umění) (Pavelka, Stich, 2012).

Grappling Kaňk byl založen roku 2013 a je to jeden z neoficiálních klubů, které také sám osobně navštěvuji. Jeho činnost byla nejprve spojená s místním thaibox týmem. Ten ovšem svou činnost pozastavil a proto se grappling stal samostatným klubem. Snaha tohoto klubu je vykonávat činnost pro všeobecný rozvoj cvičenců, avšak závodní ambice v tomto klubu také nalezneme. Jsou zde cca 3 závodníci, kteří se snaží zlepšovat pomocí různých turnajů a soutěží.

Činnost samostatného klubu byla pozastavena na celý rok 2014, kdy byl klub spojen s Ju jitsu Kolín, který hledal zabezpečení trenérských kvalit a zajistil tak hladké fungování. Činnost byla opět obnovena v dubnu roku 2015. Dnes má klub 28 mužů a 2 ženy. Mládež a děti zde nenalezneme.

Hlavním trenérem je Jan Kovalczuk, MMA trenér 2. třídy, kterému občas vypomáhá MMA zápasník Petr Škrabala.

7.3.4 SK Valdmans Gym

Kickbox je bojový sport, který se vyvinul směsicí technik karate a boxu, kde se

využívají k poražení soupeře právě ony kopy a údery. Boj se odehrává v postoji a tudíž boj na zemi není povolen. Pravidla dále rozvádí zda-li je dovoleno použití loktů, kolen či klinče.

Slovo kickbox je používáno také pro řadu jiných bojových umění jako jsou savate – francouzský kickbox, adithada – indický kickbox aj.

Tento klub byl založen v roce 1993 v Kutné Hoře a spadá v České republice pod ČSFu (Český svaz Fullcontactu). Hlavní trenér a zakladatel Petr Valdman, trenér 2. třídy, a jeho asistenti Monika Hájková, trenérka 2. třídy, Radek Nečas a Tomáš Laube trénují 35 členů, z nichž 20 je v kategorii dospělých a 15 v dětské kategorii. Svěřenci jsou trénováni nejen pro zájem a komplexní rozvoj, ale i pro výkonnostní potřeby.

7.3.5 Aikido Shinsetsu dojo

Aikido je japonské umění sebeobrany. Je založeno na myšlence neagresivity, rozvíjí cvičícího jedince po fyzické i psychické stránce. Toto bojové umění není provozováno jako sport (Pavelka, Stich, 2012).

Oddíl aikida v Kutné Hoře je provozován neurčitou dobu. Cítuji Jana Ungera, hlavního trenéra tohoto klubu „*Už je to příliš dlouho abych si to pamatoval*“. Tento trenér nemá žádné asistenty a trénuje sám 10 členů v kategorii dospělých a 1 cvičence v dětech. Tento oddíl vyučuje aikikai styl, který je styl rodiny Ueshiba (zakladatel Morihei Ueshiba), v České republice spadá pod organizaci Česká asociace aikido (ČAA) a zahraniční organizace, jenž zaštiťuje jeho činnost je International Aikido Federation (IAF) a pod Aikido dojo Tokyo.

7.3.6 Judo Čáslav ZŠ Sadova

Oddíl juda v Čáslavi byl založen roku 2010 a jeho členská základna se po pěti letech velice rozrostla. Počet členů v tomto klubu je 203 a největší zastoupení zde mají děti, kterých je 160. Mládežnická kategorii je 17 členů a v kategorii dospělých 26, což je o poznání méně než dětí. Hlavním trenérem všech svěřenců je Martin Horský, trenér 2. třídy a držitel 2. danu. V trenérské činnosti asistují Martinu Horskému: František Odvárka, I. dan, III. trenérská třída, Jiří Polák I.dan, III. trenérská třída, Zdenka Ďurinová, 2.kyu, III. trenérská třída, Lucie Horská, 4.kyu, cvičitelka. Judo v Čáslavi se zabývá především soutěžním pojetím

juda, ale neopomíjí ani sebeobranu a provozování juda pro komplexní seberozvoj či zájmovou činnost. Oddíl spadá v České republice pod Český svaz Judo dále pod zahraniční organizace European Judo Union a International Judo Federation.

7.4 Shrnutí

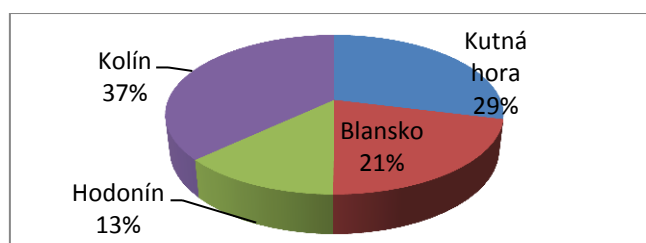
Tabulka č. 4: Celkový počet cvičenců v okrese Kutná Hora (od oddílu Karate Dojo Čáslav nebyly získány požadované informace).

Úpolový systém	Počet klubů	Počet členů	Muži	Ženy
Judo	1	203	142	61
Karate	3	40;30;-	27;16;-	13;14;-
Aikido	1	11	10	1
Kickbox	1	35	30	5
Grappling	1	30	28	2
Celkem	7	349	253	96

7.5 Diskuze

Data, která jsme získali terénním šetřením a z vyplněných standardizovaných anketních dotazníků vypovídají o poměrně velké oblibě úpolových systémů v okresech Kolín a Kutná Hora. Porovnáme-li výsledky například s okresem Hodonín (2013) a Blansko (2011), tak oproti těmto okresům si okresy Kolín a Kutná Hora vedou v počtu cvičenců podstatně lépe (graf č. 1).

Graf č. 1: Porovnávací graf v počtu cvičenců okresů Kolín, Kutná Hora, Blansko a Hodonín.

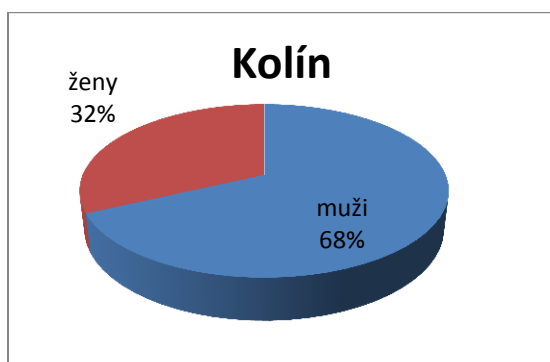
Kutná hora	Blansko	Hodonín	Kolín
349	257	157	447

Nemůžeme říci, že počet cvičenců se odvíjí od rozlohy okresu ani od počtu obyvatel. Okres Blansko a Hodonín mají rozlohu buďto obdobnou nebo dokonce vyšší (Kolín 846,22 km², Kutná Hora 917 km², Blansko 863 km², Hodonín 1099 km²) a počet obyvatel v těchto okresech je dokonce vyšší (Kolín 98125 – rok 2015, Kutná Hora 74244 – rok 2015, Blansko 106539 – rok 2009, Hodonín 156517 – rok 2011). Velkou příčinou rozdílů v počtu cvičenců je právě množství klubů, které trénují, některý z bojových systémů.

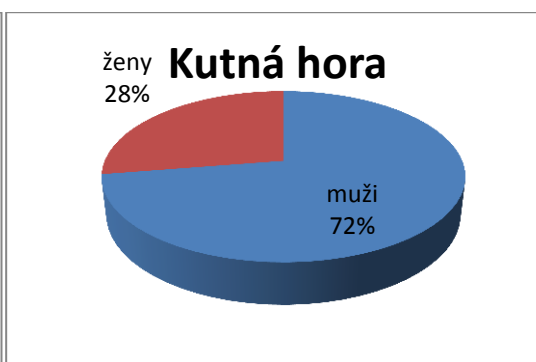
Budeme-li se zabývat otázkou počtu žen v úpolových sportech, tak je důležité brát v potaz stále přetrvávající postoj společnosti, že ženy nejsou stvořeny k bojování ani k jiným bojovým činnostem. Avšak je pravdou, že ženy do bojových sportů stále více zasahují vlivem rostoucí emancipace mezi pohlavími. Jejich působení na bojové scéně, tak není žádnou výjimkou a mnohdy si dělají dokonce i velká jména (Ronda Rousey, Miesha Tate, Magda Šormová aj.). Počet žen v úpolových sportech však není nijak velký. V klubech je vždy převaha mužů a ženy jsou zde zastoupeny v malém, ale někdy i téměř v rovnocenném počtu. Počet záleží také na druhu bojového umění. Nebudeme-li brát v potaz druh úpolového systému, tak celkový počet žen v okrese Kolín a Kutná Hora se blíží jedné třetině (graf č. 4, 5, 6).

Graf č. 4, 5, 6: Počet žen v jednotlivých okresech.

Graf č. 4: Okres Kutná Hora.

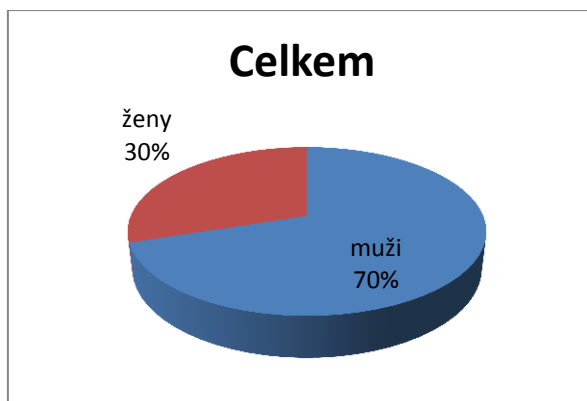
Graf č. 5: Okres Kolín.

muži	ženy	celkem
253	96	349

muži	ženy	celkem
304	143	447

Graf č. 6: Počet celkem.

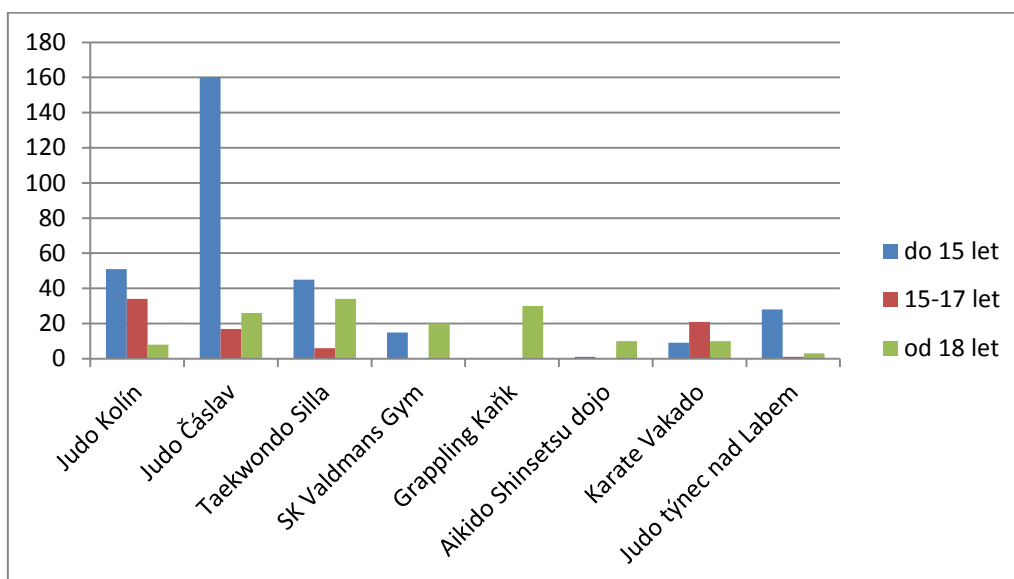

muži	ženy	celkem
557	239	796

Pozn. V grafech nejsou zaneseny dva oddíly, od kterých nebyly získány požadované informace (Judo Velim, Karate Dojo Čáslav).

Dalším podstatným aspektem v činnosti úpolových oddílů je i počet dětí a mládeže. Děti a mládež vždy sportovaly a jejich pohybová aktivita byla vždy velice pestrá. V době, kdy úpolové systémy zažívají velký rozkvět, tak děti do 15 let, které dochází na tréninkové jednotky oddílů s úpolovými systémy, se stávají její podstatnou členskou základnou. Většina klubů má svou členskou základnu založenou na jedincích v kategorii dospělých nebo právě na oněch dětech do 15 let. V mládežnické kategorii od 15 do 17 let je však zastoupení v úpolových systémech nevelké. Je to především přirozenou změnou jejich chování, smýšlením a potřeb v tomto věku. Období nazývané jako puberta je často kritické proto, zdali jedinec zůstane u dané činnosti nebo zdali nenajde zalíbení v jiné aktivitě. Tato skutečnost je asi nejpodstatnější příčinou časté absence jedinců mládežnického věku. Tento jev dokazuje graf č. 7 s vybranými kluby z okresu Kolín a Kutná Hora. V grafu můžeme také pozorovat největší zastoupení dětské kategorie v úpolovém systému judo.

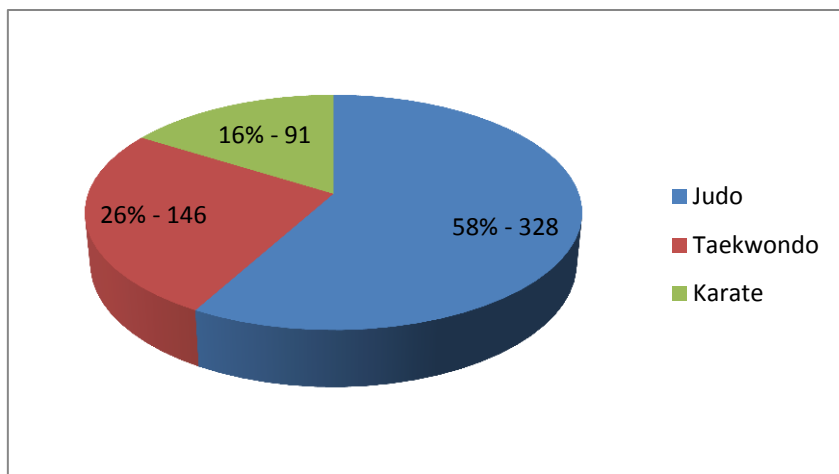
Graf č. 7: Počet cvičenců jednotlivých věkových kategorií ve vybraných oddílech.

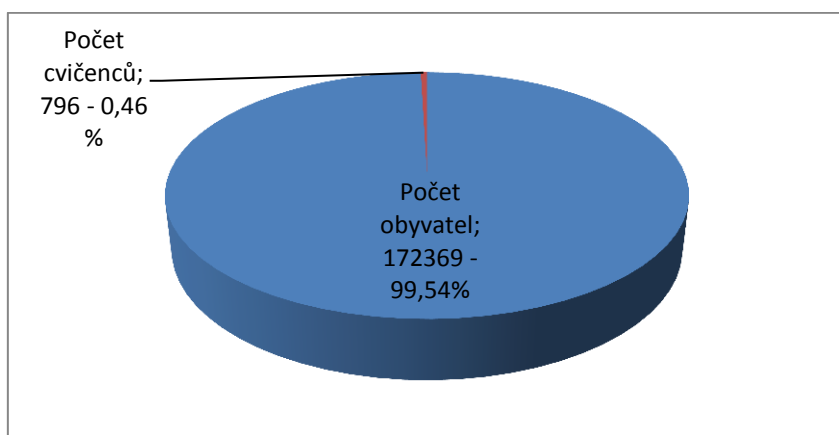
Následující graf č. 8 nám ukazuje tři nejoblíbenější úpolové systémy v okrese Kolín a Kutná Hora. Toto pořadí je takto stanoveno, jelikož v současné době je judo nejpopulárnější všestranně rozvíjející bojový sport pro děti. Dalšími v pořadí jsou úpolové systémy taekwondo a karate.

Úpolové systémy jsou stále na vzestupu a můžeme to pozorovat i na jejich členské základně. Ať už je to judo, thaibox nebo taekwondo aj., tak můžeme pozorovat rostoucí popularitu a zvyšování členů v jednotlivých oddílech, avšak všechny úpolové systémy cvičící se na území okresů Kolín a Kutná Hora zaujímají jen mizivou část veškerého obyvatelstva v těchto okresech, což pozorujeme na grafu č. 9.

Graf č. 8: Nejoblíbenější úpolové systémy v okrese Kolín a Kutná Hora

Graf č. 9: Celkový počet cvičenců k celkovému počtu obyvatel v okresu Kolín a Kutná Hora.

8 Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo popsání stručné historie, teoretická charakteristika úpolů a terénní průzkum stavu úpolových systémů v okresech Kolín a Kutná Hora. Pomocí vyplňování standardizovaného anketního dotazníku byla získána data, která byla dále teoreticky popsána a vybraná data i graficky znázorněna.

První část této práce se zabývala popsáním úpolů, jejich historií v českých zemích a jejich rozdělení. V těchto kapitolách byly citovány některé definice úpolů, popsán vznik slova úpoly, rozdělení úpolů na průpravné úpoly, úpolové sporty a sebeobranu. V kapitolách zabývajících se historií byla stručně popsána historie úpolových systémů v českých zemích, která byla dále rozdělena do roku 1918, mezi lety 1918-1989 a od roku 1989. Dále byly určeny cíle práce, úkoly práce a vědecké otázky.

V druhé části byly teoreticky zpracovány jednotlivé informace získané terénním šetřením a zanesené do standardizovaného anketního dotazníku. Bylo popsáno založení klubu, trenéři, asistenti a počet cvičenců. V závěru těchto kapitol byla vytvořena tabulka s celkovým počtem cvičenců v jednotlivých úpolových systémech a následně všech dohromady. K jednotlivým klubům byla použita tabulka Reguli, Vít, 2009, kterou nalezneme v přílohách a která byla vyplněná získanými údaji.

Terénním výzkumem bylo zjištěno 13 klubů v okrese Kolín, z nichž od jednoho nebyly získané požadované informace a 8 klubů v okrese Kutná Hora, z nichž taktéž od jednoho nebyly získané požadované informace. Celkový počet cvičenců v těchto okresech činí 796 (557 mužů a 239 žen, Graf č. 6), z čehož je 349 v okrese Kutná Hora (253 mužů a 96 žen, Graf č. 4) a 447 v okrese Kolín (304 mužů a 143 žen, Graf č. 5).

V těchto okresech se na první místo v počtu cvičenců řadí úpolový systém judo s 328 cvičenci, dále na druhém místě nalezneme taekwondo se 146 cvičenci a na třetím místě karate s 91 cvičenci (graf č. 8).

Celkový počet cvičenců 796 v okresech Kolín a Kutná Hora zaujímá k celkovému počtu obyvatel 172369 v obou okresech 0,46% (graf č. 9).

9 Seznam použité literatury a zdrojů

9.1 Literatura

Březina, J. Koritenský, J., *Judo: programy činnosti zájmových tělovýchovných útvarů základních a středních škol*, Praha: Český svaz tělesné výchovy, 1990,

Čihák, R. *Anatomie I*, Praha: Grada, 2011, ISBN: 978-80-247-3817-8

Fojtík, I. *Budó, moderní japonská bojová umění*, Naše vojsko, 2011, ISBN 80-206-0578-9

Horák, J. *Vývoj a současný stav úpolových systémů v okrese Blansko*, Bakalářská práce, Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sportovních studií, 2011, vedoucí bakalářské práce PhDr. Michal Vít

Hybrant, B., Hulínský, P. *Taekwondo WTF*, Praha: Taekwondo agency s.r.o., 2006, ISBN 80-865-8715-0

Kollman, F. *Laskavý samuraj – učitel tichého zabíjení*, Práh, 2011, ISBN 978-80-7252-345-0

Koubek, M. *Vávoj a současný stav úpolových systémů v okrese Hodonín*, Bakalářská práce, Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sportovních studií, 2013, vedoucí bakalářské práce PhDr. Bc. Zdenko Reguli, Ph.D.

Kratochvíl, A. *Vznik a vývoj karate v ČR*, Bakalářská práce, Praha: Univerzita Karlova, Fakulta tělesné výchovy a sportu, 2011, vedoucí bakalářské práce Mgr. Jan Venzara

Novák, M. *Ju jitsu víc než sebeobrana*, Grada, 2007, ISBN 978-80-247-1884-2

Pavelka, R., Stich, J. *Vývoj bojových sportů*, Praha: Karolinum, 2012, ISBN 978-80-246-2018-3

Reguli, Z. *Úpolové sporty*, Brno: Masarykova univerzita, 2005, ISBN 80-210-3700-8

Reguli, Z., Ďurech, M., Vít, M. *Teorie a didaktika úpolů ve školní tělesné výchově*, Brno: Masarykova univerzita, 2007, ISBN 978-80-210-4318-3

Šmejkal, M. *Psychologie bojového umění*, Triton, 2013, ISBN 978-80-7387-677-7

AKTIN redakce, *Muay thai - Thajský box: Od vzniku po současnost*. [online]. c2013, [cit. 2015-6-14]. Dostupné z: <<http://www.aktin.cz/clanek/2312-muay-thai-thajsky-box-od-vzniku-po-soucasnost>>.

Český statistický úřad. *Charakteristika okresu Kolín*. [online]. c2014, [cit. 2015-06-16]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xs/charakteristika_okresu_kolin>.

Frištenská Z. *Gustav Frištenský*. [online]. c2014, [cit. 2015-07-10]. Dostupné z: <<http://www.gustavfristensky.cz/zapas-a-ostatni-sporty/recko-rimsky-zapas>>.

Kickbox – historie. [online]. [cit. 2015-6-17]. Dostupné z: <http://www.agys.cz/sdileni/prace_studentu/pilny/historie.html>.

O české IKMF. [online]. [cit. 2015-6-16]. Dostupné z: <<http://kravmaga.cz/o-ceske-ikmf>>.

Pauzik93, *Historie bojového umění*. [online]. c2011, [cit. 2015-7-10]. Dostupné z: <<http://bojovaumeni.webnode.cz/>>.

Pejša, J. Městské informační centrum Kolín. *Dějiny města*. [online]. c2009-2015, [cit. 2015-6-21]. Dostupné z: <<http://www.infocentrum-kolin.cz/historie>>.

Hakkoshikai. *Počátky Jiu-Jitsu v ČR*. [online]. [cit. 2015-6-19]. Dostupné z: <http://hakkoshikai.rezna.info/Pocatky_JJ_v_CR.htm>.

Sparta - domov bojovníků. [online]. c2015, [cit. 2015-7-10]. Dostupné z: <<http://www.do-recka.cz/sparta-domov-bojovniku/>>.

Dr. Yang Jwing-ming. *Tajemství mládeí I-III*. [online]. [cit. 20015-7-10]. Dostupné z: <<http://www.cadpress.sk/bodhidharma.htm>>.

Wikipedie. *Zápas*. [online], c2006, [cit. 2015-6-17]. Dostupné z: <<https://cs.wikipedia.org/wiki/Z%C3%A1pas>>.